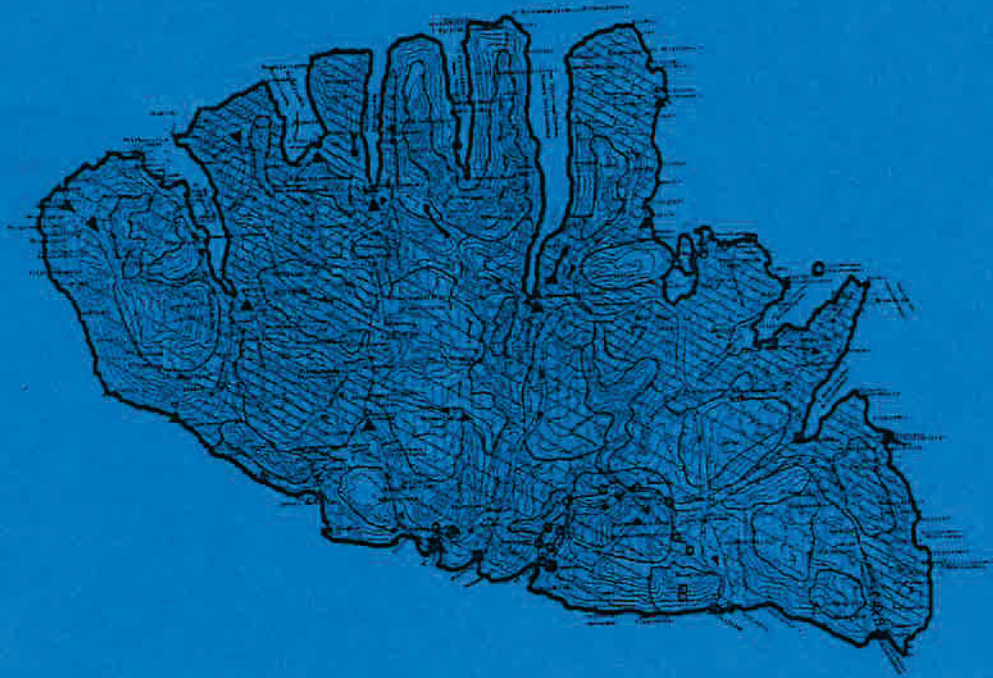

DISTRIKTSPLAN

1999-2004

REINBEITEDISTRIKT 25-STJERNØY

KAUTOKEINO 04.07.2000

AV

REINBEITEDISTRIKT 25-STJERNØY

Forord

Reindrifftsloven ble endret i 1996. Endringene omfatter blant annet bestemmelsene om distriktsplaner i §§ 8a og 8b. Disse bestemmelsene har sitt utgangspunkt i at reindrifftsneringen skal ha *indre selvstyre* og *gis økt ansvar*.

I følge §8a skal styret i det enkelte reinbeitedistrikt utarbeide distriktsplan. I følge §8b er alle reineiere i et distrikt forpliktet til å følge vedtatt distriktsplan.

Med dette som utgangspunkt, har styret i Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy utarbeidet et forslag til distriktsplan. Utarbeidelsen av planen ble påbegynt høsten 1999, men på grunn av forskjellige årsaker, ble det flere avbrudd med skrivingen i løpet av høsten og vinteren, bl.a. på grunn av samling og flytting om høsten.

Planen er skrevet i to deler. Delplan A beskriver situasjonen for distriktet i dag. Delplan B tar for seg interne interesser.

Denne planen gjelder for tidsperioden 1999-2004. Planen revideres altså etter hver 5. år. Det presiseres at denne planen alene ikke er rettslig bindende. Planen må sees i sammenheng med distriktets arealbrukskart.

Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy vil rette en stor takk til Reindrifftsforvaltningen Vest Finnmark for god støtte og veiledning før og under utarbeidelsen av distriktsplanen.

Kautokeino 04.07.00

Per M. Buljo
formann

1

INNHOLDSFORTEGNELSE

Side:

Delplan A Beskrivelse av distriktet	3
1. Administrative forhold og organisering	3
2. Antall driftsenheter og driftsgrupper	4
3. Anlegg og motorferdsel	4
3.1. Gjerdeanlegg og gjeterhytter	4
3.1.1. Sperregjerder	4
3.1.2. Arbeidsgjerder/Beitehager	4
3.1.3. Gjeterhytter	5
3.2. Transportmidler	5
4. Beite- og driftsforhold	5
4.1. Geologi/Vegetasjon	5
4.2. Fordeling av sesongbeitene	5
4.2.1. Vårbeite/Kalvingsområde	5
4.2.2. Sommerbeite	6
4.2.3. Høstbeite	6
4.2.4. Vinterbeite	7
4.2.5. Flytteleier	7
5. Inngrep og forstyrrelser	8
5.1. Begrepet "inngrep"	8
5.2. Rubrisering av inngrep – Generelt	8
5.3. Fysiske inngrep i Rbd.25	8
5.4. Plan og bygningsloven §7	8
5.5. Forstyrrende aktiviteter	8
5.6. Forurensning	9
6. Tap	9
7. Reintall og produksjon	10
7.1. Reintall	10
7.2. Produksjon	10
Delplan B Interne interesser	11
1. Arbeidsplan/Arbeidsfordeling mellom driftsenhetene	11
2. Fordeling av beitebruk innenfor sommerbeitedistriktet	11
3. Fastsettelse av et øvre reintall	11
3.1. Øvre reintall for distriktet	11
3.2. Øvre reintall pr. driftsenhet	11
3.3. Antall driftsenheter	11
3.4. Konsekvenser	11
3.5. Kontroll med distriktets reintall	12
4. Sanksjoner ved brudd på vedtatt distriktsplan	12
5. Diskusjon av mulige alternativer	12
6. Valg av løsninger	13

Vedlegg: Arealbrukskart for Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy

1. Administrative forhold og organisering.

Reindriftnæringen er underlagt offentlig styring gjennom Landbruksdepartementet, Reindrifststyret og områdestyrene. Men også *distriktsstyrene*, som velges av og blant reineierne i distriktet, er tillagt styringsoppgaver på vegne av det offentlige.

Norge er inndelt i seks (6) *reinbeiteområder*. Reinbeiteområdene er inndelt i *reinbeitedistrikter*. Det er i alt 79 reinbeitedistrikter i Norge. Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy tilhører Vest Finnmark reinbeiteområde. De respektive distriktsstyrene representerer distriktenes interesser og skal i tillegg påse at reindriften foregår i samsvar med gjeldende regler.

Ved inndelingen av reinbeitedistrikter i Finnmark fikk Stjernøya i 1934 betegnelsen reinbeitedistrikt 25-Stjernøy (heretter benevnt som Rbd. 25). Dette hadde sammenheng med daværende driftsform og geografisk beliggenhet. Fastsatt høyeste reintall for distriktet er satt til 2.500 dyr. På grunn av den spesielle topografien i distriktet med høye fjell og marginale vårbeiter, synes dette tallet å være passende.

Rbd. 25 ligger i Finnmark fylke og tilhører som nevnt Vest Finnmark reinbeiteområde. Distriktet ligger i Alta, Loppa og Hasvik kommuner.

En foreløpig uformell oppdeling av flytteveiene til sommerbeitedistriktene, foretatt av Reindriftsforvaltningen, deler disse inn i tre soner; vestre, midtre og østre. Rbd. 25 har relasjoner til midtre sone.

Som de fleste andre ytterdistrikt må det benyttes båt (Forsvarets landgangsfartøy) for å føre rein til og fra Stjernøya. Uten denne muligheten ville det være vanskelig å drive flytting til og fra distriktet. Geografiske grenser til andre reinbeitedistrikter har ingen praktisk betydning, på grunn av at vi har sommerbeite på en øy.

Distriktet mangler nødvendig slakteanlegg. Slik anleggene står idag, vil det være vanskelig å gjennomføre tidlig høstslakting. Skal slakting før brunst kunne gjennomføres, må gjerdeanleggene i Stjernøya utbedres slik at slaktedyrene kan skilles ut derfra og føres adskilt til fastlandet. På fastlandssiden må det bygges anlegg med lasterampe hvor slakteflokkene kan tas i bil.

Det er blitt utført utskilling av slaktedyrene både på øya og ombord i landgangsfartøyet tidligere, men til tider har dette ført til ekstra stressende forhold både for dyr og mennesker. Så fremt det lar seg gjøre, akter distriktet å fortsette med tidlig høstslakting før brunst, bl.a. utfra hensynet til kjøttkvalitet og redusert belastning på høst-/vinterbeiteområdene. Dessuten er det ønskelig fra distriktets side at det skjer en verdiskapning i det området som faktisk danner grunnlaget for vår næringsvirksomhet.

2. Antall driftsenheter og driftsgrupper

I distriktet er det (pr. 1.4.99) 6 driftsenheter. Antall siidaer (driftsgrupper) har de siste 5 driftsårene vært stabilt på to. Det totale antall aktive personer innen distriktet er 32.

Utviklingen av antall personer per driftsenhet fra 1980-98

driftsår:	80/81	85/86	89/90	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
personer	55	52	56	46	32	34	34	32
antall driftsenheter	9	9	10	7	6	6	6	6
omstillingsenheter			1	2				
gjennomsnitt antall personer pr.dr.en	6,1	5,8	5,6	6,6	5,3	5,7	5,7	5,3

1 driftsenhet avviklet i 1989

I 92/93:1 omstiller

93/94: 1omstiller

Tabell 1: Ant. personer og driftsenheter (kilde: Reindrifftsforvaltningen, 1999)

3. Anlegg og motorferdsel.

3.1. Gjerdeanlegg og gjeterhytter.

Rbd. 25 har oppført en del gjerder og anlegg i distriktet og på fastlandssida. Det kan skilles mellom; sperregjerder, arbeidsgjerder og beitehager.

3.1.1. Sperregjerder:

Pr. i dag har distriktet sperregjerder kun på fastlandssida og det er som følgende:

1. Skoaddovarmi; fra sørenden av Storvannet i Kvenvik til jordbruksgjerdet til bondegården Taftø i Eiby, Alta kommune. Lengde: ca. 3 km.
2. Skoaddovarmi; fra nordenden av Storvannet til berg/steinur. Lengde: 300 m.

3.1.2. Arbeidsgjerder/beitehager

Det vises til vedlegg.

1. Indre-Simavik (beitehage/kalvemerkingsgjerde/skillegjerde/føringsgjerde). Dette er det eldste anlegget på øya som distriktet disponerer. Anlegget begynner å bli meget slitt; trenger en total oppussing i den nærmeste fremtid.
2. Halvarvik (beitehage/kalvemerkingsgjerde/føringsgjerde). Ble bygd sommeren-1998 av medlemmene tilhørende østre-gruppe. De anså Halvarvika som bedre egnet lokalitet enn indre-Simavik med tanke på samling og flytting til føringsgjerde. Anlegget er bygd provisorisk av private ressurser.

3. Skoaddovarri (slaktegjerde/skillegjerde) Blir nesten ikke brukt.

3.1.3. Gjeterhytter

I distriktet er det 6 gjeterhytter, 3 er lokalisert i Indre-Simavik, 1 i Tudviknes og 2 i Kvalfjord. Gjeterhyttene i Kvalfjord er blitt brukt minimalt de 10 siste årene.

3.2. Transportmidler

Distriktet disponerer totalt fire (4) firehjulinger og fem (5) båter. Eneste transportmiddelet i Rbd. 25, og som benyttes i stor utstrekning, er båt. Firehjulingene blir kun brukt på fastlandet, men det sier seg sjøl at når vi kommer til fastlandet med flokken om høsten, er det ikke lenge til snøen kommer. Dette innebærer at motorisert ferdsel på barmark er minimal for rbd. 25 sin del.

4. Beite og driftsforhold.

4.1. Geologi/Vegetasjon

Geologien bestemmer i stor grad de botaniske forhold. Botanisk og vegetasjonsmessig kan distriktet inndeles i to hoveddeler: øvre del av fjellområdene som er sparsomt vegetert og dominert av steinblokker, mens den nedre del har tett vegetasjonsdekke og er svært variert og snøleiedominert, og anses som meget bra reinbeite.

Øvre del av fjellene er av blokkmarklignende karakter. Grus og steinblokker dominerer. Kun anslagsvis 20-25 % er vegetert innenfor denne typen. Floraen er forholdsvis artsrik og variert.

I den nedre del av fjellene går blokkmarka over i et mer sammenhengende vegetasjonsdekke. Det småkuperte terrenget gir opphav til en variert vegetasjon, men i store trekk dominerer ulike typer grassnøleier. I dette området øker frodigheten, og vegetasjonen får mer lesidepreg jo lenger ned mot sjøen en kommer.

4.2. Fordeling av sesongbeitene, beitetider

Grovt sett kan reindriftens årssyklus deles inn i de fire tradisjonelle årstider, jf nedenfor.

4.2.1. Vårbeite/kalvingsområde.

Det vises til *vedlegg*. Tidsrommet for beitebruken vil være omkring 20.4 - 10.07.XX.

Distriktet har marginale vår og tidlige sommerbeiter. Dette innebærer at kalvingsområdene er svært sårbar for inngrep og forstyrrelser.

Vårbeitene i østre del av øya finner man i de lange nesene på øya, dvs. Varnes/Kvinnenens og Mjånes. Disse områdene er ofte snøfattig. Varnes/Kvinnenens egner seg best som kalvingsområde på denne siden av øya. Mjånes blir helst benyttet som vårbeite for okserein og fjorskalver.

I vestre del av distriktet finner man vårbeitene forholdsvis ganske spredt. De dype, brede dalene egner seg best til kalvingsland. Fuglelv-dalen regnes som særdeles viktig kalvingsland. I disse områdene er det i denne perioden liten ferdsel og få forstyrrelser.

En økende ørnestamme på Stjernøya har ført til større tap av nyfødte kalver enn tidligere. Rbd. 25 anser dette som et stort problem for distriktets fremtidige drift. Det må finnes alternative tiltak for å få redusert dette problemet. Kalving på fastlandet er et alternativt tiltak for å øke kalvetilveksten og lønnsomheten i distriktet. Men det å finne et tilfredstillende område til dette formålet ser vanskelig ut pr. i dag. Et annet alternativ som også kan være av interesse er "farming", dvs. foring av flokken i gjerde fra tidlig vår til sankthanstida, slik det er blitt gjort bl.a. i Finland i en årrekke. Vårbeiteene er som nevnt marginale, en minimumsfaktor som alltid må legges til grunn i en diskusjon om *et øvre reintall* for distriktet.

4.2.2. Sommerbeite.

Det vises til *vedlegg*. Tidsrommet for beitebruken vil være omkring 10.06 - 25.09.XX.

Distriktet er liten i areal, men har til gjengjeld veldig gode sommerbeiter. Det totale sommerbeiteareal (brutto) er oppgitt til å være 239 km². Av dette er det anslått et produksjonsareal på 70 %. I denne perioden går dyrene spredt over større områder i distriktet, men bl.a. fjellområder som Elias (939), Storbuktsfjellet (Stuoravari) (864), Nabbaren (707) og Nordmannsfjellet (Bardnavuonrašša) (811) er attraktive som luftingsområder i varme perioder.

4.2.3. Høstbeite.

Tidsrommet for beitebruken vil være omkring 20.09 – 20.11.XX. Dyrene flyttes på høstbeite *etter* samling til arbeidsgjerde, kalvemerking, utskilling av slaktedyr og føring til fastlandet.

Distriktet har idag ingen fast høstbeiteområde på fastlandet. Distriktet skulle etter gjerdeplanen for midtre sone tildeles høstbeiteområde syd for sperregjerdet "Juvri/Davvi-Likža". Rbd.25 har aldri akseptert midtre-sone avtalen slik den er i dag. Avtalen ble gjort under omstendigheter hvor rbd.25 var hardt presset til å *være med eller tape alt*. Sperregjerdet skulle bygges syd for Davvi-Likža og ikke slik som idag nord for Davvi-Likža. Ved at sperregjerdet ble bygd nord for Davvi-Likža og ikke slik som først avtalt, dvs. syd for Davvi-Likža, har distriktet ikke kunnet følge planen for midtre sone. Skal det tiltenkte høstbeiteområde syd for Davvi-Likža kunne benyttes av rbd.25, må det bygges gjerde på sydsiden av Davvi-Likža slik at sammenblanding ikke skjer, med f.eks Joahkonjarga og Silvetnjarga/Frakfjord.

Av distriktets tilskudd trekkes det i dag avgift for et gjerde som aldri har eksistert, altså for det gjerdet som skulle bygges. Rbd. 25 har ingen mulighet til å holde tilbake noe av denne avgiften, fordi trekket blir utført direkte av Reindriftsforvaltningen. Rbd.25 har heller ingen forståelse for at det kun trekkes 50 % av den ordinære satsen fra noen distrikter, bl.a. fra rbd.19 og rbd.33T, mens det trekkes 100 % fra rbd.25.

Distriktet vil så lenge dette gjerdet ikke er bygget, måtte finne seg høstbeiter innenfor området Gurbmovuobmi /Nuhppi/Davvi-Likža, men disse områdene begynner å bli hardt belastet, bl.a. fordi områdene ligger midt i hovedflytteleia for midtre sone, og at det også foretas kalving i disse områdene. Beiteforekomstene i området er blitt nokså dårlige. Dette merkes spesielt under vårflyttingen, da det nesten ikke finnes tilgjengelig beite i disse områdene.

Et annet alternativ ville vært å flytte gjennom østre-sone om høsten. Det må gis mulighet til dette til den som måtte ønske det, på lik linje med en siida fra distrikt 19-Sørøy. Etter rbd.25s skjønn har rbd.19 relasjoner til østre-sone, men allikevel får denne ene siidaen flytte gjennom midtre-sone. Rbd.25 vurderer å søke om flytting gjennom østre-sone, p.g.a. gjennomflyttingsproblemene i midtre-sone.

Rbd. 25 - Stjernøy krevde at distriktet blir tildelt eget høstbeiteområde syd for Davvi-Likža, i samsvar med det som først var planlagt. Sperregjerdet ble krevd bygget fra Geašjávri til Čuoajávri - videre derfra nordover langs Čuoajajohka til Lakkonjarga høstgjerde. Det virker som om det er veldig vanskelig å få gjennomslag for dette, derfor krever distriktet at det tildeles permanent høstbeiteområde i Gurbmovuobmi

med gjerde rundt. Et annet alternativ er å frakte flokken med bil direkte til vinterbeiteområdet, men dette blir i strid med forskriftene om beitetider. Rbd. 25 fører flokken til fastlandet i slutten av september, og beitetid for vinterbeite er først 15.oktober.

4.2.4. Vinterbeite

Vinterbeitene er normalt bra, men ligger svært utsatt til, fordi områdene ligger i flytteleia for midtre sone. Det har i de seneste årene blitt et stort problem ved at noen siidaer under flytting både vår og høst, stopper opp i distriktets vinterbeiteområder, og beiter der i lengre perioder, opptil 5 - 6 uker. Dette må det reageres sterkt på, og gjennomflyttingene må skje uten unødig opphold. Områdene har også de siste årene blitt ekstra belastet ved opprettelse av Naranašprosjektet, med bl.a. bygging av veg fra Gievdneguoihka til Naranaš.

Om vinteren er distriktet skilt til 2 siidaer:

Siida 1 har følgende vinterbeiteområder:

Lahposkaidi/Geavletmaras/Basegielas/Gallotvarri/Gollevarri/Annevarri/Buollan og Vuordnaš.

Siida 2 har følgende vinterbeiteområder:

Naranaš/Ceakkobohttovarri/Searras/Gollevarri/Stahkkavarri/Buollan/Riebanvarri/Ovlašvarri/Vuordnaš og Annevarri.

4.2.5. Flytteleier

Det vises til *vedlegg*.

Flytteleier er viktige for reindriften. Dette er også kommet til uttrykk i lovteksten (reintl. § 10) som gir disse områdene et særskilt vern. Inngrep som vanskeliggjør flytting vil rbd. 25 for *enhverpris* protestere imot. Med «Inngrep» kan ikke bare forstås rent fysiske innretninger (jfr. Kap. E).

Uttrykket «flyttelei» i reintl. § 10, 1. ledd, nr.4 erstatter uttrykket «flyttevei» som ble brukt i den gamle reindriftsloven av 1933. Det synes ikke å innebære noen realitetsendring, men kun en språklig redigering. Med «*tradisjonell flyttelei*» menes først og fremst flytteveien mellom innlandet og kysten. Med flyttelei i sin *alminnelighet* må forstås det område eller den strekning som reindriften i distriktet årlig og fast benytter ved skifte av beite, samling til kalvermerking eller samling til høstslakting. Som flyttelei regnes også faste inn-og avlastningsplasser for transport av dyrene, typisk ilandføringsplasser.

Ved utflytting om høsten benyttes føringsanlegget i Indre-Simavik og i Halvarvika. Begge siidaene fører i land i Saltvika (Kvenvika), Alta kommune. I enkelte tilfeller har noen utøvere ført i land ved føringsanlegget i Kvenvik. Dette ble gjort for å kunne fortsette med flyttingen herfra med bil. Denne muligheten akter distriktet å holde åpen, særlig for å kunne sende slaktedyrene med bil til slakteri.

Om våren benyttes føringsanlegget i Kvenvik. Østre-gruppe fører flokken til Kvinnenenes. Okserein og fjorskalver har i enkelte tilfeller blitt ført til Mjånes, og denne muligheten vil distriktet holde åpen i fremtiden også.

Vestre-gruppe fører flokken til Sørfjord. Det hender at enkelte skiller ut okserein og fjorskalver, og landsetter dem på vestsida av fjorden, mens hovedflokken(drektige simler) slippes i land på østsida av fjorden.

Flytteleia om våren ned til Kvenvik er vanskelig, bl.a. kan isen på de vann som ligger lengst nede, være svært dårlig og utrygg. Derfor er det nødvendig med å utbedre denne flytteleia. Det vil være nødvendig å sprengte flytteveg ved Storvannet. Dette kunne gjøres i samarbeid med Forsvaret.

5. Inngrep og forstyrrelser.

5.1. Begrepet «inngrep».

Begrepet «inngrep» er som de fleste ord og uttrykk ikke entydig. Hva en reineier oppfatter som inngrep i sin næring, og som han mener han bør ha et vern mot, vil i mange tilfeller ikke være sammenfallende med storsamfunnets behov, interesser og ønsker. Til syvende og sist blir det lovgiver og domstolene som må utmeisle og presisere begrepets nærmere innhold, og om det eventuelt har et vern - og i de kretser er det sjelden reineiere. « Inngrep» i vid forstand kan defineres som «*enhver unødig forstyrrelse som er med på å nedsette beitetiden og øke energiforbruket hos rein*» (Prestbakmo, 1991). Inngrep er altså mer en det rene arealinngrep, dvs. de fysiske inngrep/innretninger. Problemet er dessverre ofte at inngrep som ikke kan påvises konkret i terrenget er det vanskelig å vinne gehør for.

Et karakteristisk trekk ved reindriftsnæringen er den ekstensive utnyttelsen av beiteressursene -den er mao. svært *arealkrevende*. Næringen er totalt avhengig av naturgrunnet. I stor grad utnytter den utmarksområder som ingen andre næringer gjør bruk av. Ved inngrep i slike områder vil reindriften ofte være den eneste næring som blir rammet. Dette, kombinert med at reindriften er en liten næring i nasjonal målestokk, betyr at inngrepssaker ofte blir en Davids kamp mot Goliat.

5.2. Rubrisering av inngrep - Generelt.

Inngrep kan inndeles i følgende kategorier: tyngre inngrep, inngrep *til* landbruksformål (skogbruk), andre «små» og kumulative inngrep. Med *kumulative inngrep* menes mange små som i sum vil være til skade, hinder eller ulempe for reindriften. En type holdning som: «klarar du den, så klarar du den også».

5.3. Fysiske inngrep i Rbd. 25

Det er, totalt sett, gjennomført få fysiske/tekniske inngrep som direkte berører reindriften på en uheldig måte i rbd. 25. Inngrep som har hatt størst innvirkning på reindriften er gruvedriften i Lillebukt, som er plassert på svært ugunstig plass, fordi dette var tidligere en flyttevei og oversvømmingsplass for reindriften. Gruvedriftselskapet har planer om å åpne dagbrudd oppå Nabbaren. Dette vil skape store konsekvenser for reindriften, i og med at dette er et område som er svært attraktiv bl.a. som luftingsområde og som samlingsområde for rein om høsten.

5.4. Plan- og Bygningslovens § 7.

Utviklingen går i retning av et økende press på utmarksområder i form av hytte og fritidsbebyggelse. Kommunen er gitt kompetanse til å dispensere fra arealdelen i kommuneplanen gjennom pbl. § 7. Pbl. § 7 er en dispensasjonshjemmel. Arealdelen er et kompromiss mellom ulike rettighetshavere og arealbrukere i kommunen. Det er Rbd. 25s generelle hovedinntrykk at enkelte kommuner har tolket og *tolker* pbl. § 7 i strid med lovgivers intensjoner og det formål bestemmelsen er ment å sikre. Dispensasjonshjemmelen som er en snever unntaksregel synes å praktiseres som en *hovedregel*. Spørsmålet blir da om reindriften arealvern blir tilstrekkelig sikret gjennom en slik rettsanvendelse ? Rbd. 25 kan bare oppfordre de kommunale myndigheter til å se på om Deres praksis er i utakt med loven.

5.5. Forstyrrende aktiviteter.

Den eksplosive økning i snøscootertrafikken de senere år virker urovekkende. Det er ikke til å komme ifra at det skjer en del uhjemlet kjøring. Hvorvidt dette vil være direkte forstyrrende på reindriften er vanskelig å si, det beror ofte på hvor, når og hvordan det skjer. Snøscooterkjøring i helgene med Kvalfjord som

utgangspunkt kan nevnes som et spesielt problem, særlig når dette skjer på senvinteren/våren. Vi vet at hver eneste høst blir det igjen noen rein på øya.

Distriktet har også endel problemer med saue- og husdyrholdet på Stjernøya. Foruten konkurranse om beitene er forstyrrelsene mest i vårperioden under reinkalvingen. Husdyr som okser burde derfor ikke føres til kalvingsområdet før etter 30. juni, og sau burde ikke vært i kalvingsområdene før etter 15. juni, etter at hovedkalvingen er over.

Det burde også for saueholdet satt øvre grense om hvor mye sau som kan tillates på beite i de enkelte områdene, på samme måte som det er satt begrensninger for reindriften.

Nevnes bør også bruk av hund under småviltjakta (rype). Det forekommer at en møter hund uten eier, dvs. eieren har mistet kontroll over hunden, langt inne på fjellet. Dette vil skape problemer for høstsamlinga.

5.6. Forurensning.

Forurensningsproblemene er relativt små for Rbd. 25. Det er imidlertid noen «gjengangere» som stadig dukker opp. Eksempelvis kan gamle trålposere, tauverk etc. som ligger langs fjæra rundt om på øya være rene dødsfellen. Hvert år finner en rein som har viklet seg fast i dette, og som ikke har klart å komme seg løs ved egen hjelp. Nedlagte telegraflinjer, samt gammel hesjetråd og gjerder fra nedlagte gårdsbruk utgjør samme risiko.

6. Tap.

Som beitedyr er reinen utsatt for tap i alle årets måneder. Tapene spenner over et vidt spekter fra kalver som fryser ihjel like etter fødsel, via rovdyr og krypskyting, til dyr som dør av matmangel pga. «låste» beiter. Felles for de fleste tapene er at åtseldyrene sørger for at sporene etter det som har skjedd forsvinner i løpet av et par dager. For reiene vil tapene derfor i mange tilfeller først vises som manko i flokken på neste samling. Muligheten for å klassifisere tapene etter årsak er dermed små, dette forsterkes hvor rein av beiteøkologiske grunner må være spredt over store områder, som f.eks. i vårt distrikt. Dette har igjen den negative effekt at reiene får vanskeligheter med dokumentasjon av tapsårsak. All rovdyrstatning baseres på dokumentasjon.

Selv om reiene i lang tid har fremhevet at den økende ørnestamme på Stjernøya er en trussel mot næringen, har dette fra kretser som arbeider for fredning av rovdyr blitt bagatellisert og til dels latterliggjort. Uansett hva en mener om fredning av rovdyr er det en realitet at en stadig økende rovdyrstamme må ha mat. Heldigvis er rbd. 25 forskånet fra de fleste rovdyr i *sommerbeitedistriktet*. På Stjernøya er det rovfugl (havørn, kongeørn, etc.) som hovedsakelig utgjør rovdyrtapet.

Tab. 2 (nedenfor) viser en kraftig økning i tapsomfanget av kalv for de siste årene.

Hva dette skyldes er det vanskelig å si noe sikkert om. Det antas at et økende rovdyrstamme har mye av skylden for dette. Grovt sett kan tapene inndeles i 4 kategorier; rovdyrtap, sykdom, ulykker og ukjente tap.

driftsår:	85/86	88/89	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
ant. kalv i tilgang	641	792	474	405	398	392	418
totalt kalvetap:	346	261	261	141	197	267	319
kalvetap i %	54,0 %	33,0 %	40,7 %	34,8 %	49,5 %	68 %	76 %

Tab.2: Kalvetap i perioden 1985-1998: De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall fødte kalver. (Kilde: Reindriftningsforvaltningen, 1999)

driftsår:	85/86	89/90	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
totalt tap	238	238	465	238	275	334	456
tap %	11 %	11 %	26 %	21 %	21 %	25 %	37 %

Tab.3: Totalt tap (voksne og kalver) i perioden 1985-1998: De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets begynnelse. (Kilde: Reindrifftsforvaltningen, 1999)

7. Reintall og Produksjon

7.1. Reintall

Nedenfor (tab.4) vises reintallsutviklingen for distriktet de siste årene. Den store nedgangen av reintallet i begynnelsen av 1990-tallet skyldes at flere driftsenheter avviklet/omstilte seg. Her kan nevnes at 1 driftsenhet ble avviklet i 1989, 1 driftsenhet omstilte seg i 92/93 og 1 driftsenhet omstilte seg i 93/94. Slaktekravet for å oppnå produksjonstilskudd er også med på å redusere reintallet i distriktet. Man burde tatt mer hensyn til de store tapene som er i distriktet, spesielt tap av kalver om våren.

driftsår:	80/81	85/86	89/90	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
ant. rein pr 1.4	1326	1627	1492	1048	784	848	797	696
ant. rein pr.31.03	1666	1352	1497	784	848	785	696	635

Tab. 4. Antall rein ved driftsårets begynnelse 1.4 og antall rein driftsårets slutt 31.3 (Kilde: Reindrifftsforvaltningen, 1999)

Sterkt nedbeitet høstbeite med inngrep er marginal driftsbetingelse for distriktet. Dette må ses i sammenheng med bl.a. inngrep på øya og på høstbeite som setter distriktet i meget dårlig situasjon med tanke på bærekraftig utvikling. Med inngrep på høstbeite menes samarbeidsavtalen i midtre sone som har ført til at Rbd.25 har mistet viktige høstbeiter.

7.2. Produksjonsutvikling

Distriktet har ikke gjennomført levendevekt-registreringer. Slaktevektene ligger høyt over det som er vanlig for Kautokeino reinsogn. Nedenfor vises gjennomsnittlige slaktevekter for rbd. 25. Det er ikke tatt hensyn til *når* dyrene er slaktet. Dette vil ofte ha stor betydning. Det er heller ikke tatt hensyn til kategori på dyrene som er blitt slaktet, dvs. kjønn og alder på dyrene.

De seneste årene er det blitt slaktet lite kalver i forhold til tidligere år. Dette har også gjort utslag på gjennomsnittsvekten. Eksempelvis ble det i sesongen 97/98 slaktet kun 1 liten kalv som ikke veide mer enn 15 kg. Man kan heller ikke se bort ifra at slaktevektene i Rbd.25 går sakte nedover fra år til år. Dette må ses i sammenheng med utviklingen av beiteforekomstene i fellesbeiteområdene på fastlandet.

Gjennomsnittlige slaktevekter:

driftsår:	85/86	89/90	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98
kalver (kg)	19,9	18,3	21,4	21,4	18,4		15
voksne dyr (kg)	47,7	45	42,1	30,3	46,4	47,7	37,7

Tab.5: Gjennomsnittlige slaktevekter i perioden 1985-1998. (Kilde: Reindrifftsforvaltningen, 1999)

Delplan B - Interne interesser.

1. Arbeidsplan / arbeidsfordeling mellom driftsenhetene.

Distriktets årsmøte vedtar årlig en arbeidsplan for distriktet. Arbeidsplanen vil hovedsakelig være en oversikt og inndeling av vedlikeholdsarbeider i forb. med gjerder og anlegg i distriktet.

Distriktet har lagt til grunn en flat arbeidsfordeling. Dette betyr at arbeidsbelastningen er lik på samtlige driftsenheter. Da dette arbeidet må ansees som en del av det ordinære reindriftsarbeid, vil det normalt ikke bli utbetalt godtgjørelse.

2. Fordeling av beitebruk innenfor sommerbeitedistriktet.

Utgangspunktet er at distriktet er ett felles beiteområde. Det er ikke vedtatt noen bindende beitefordeling mellom de ulike siidaene. Eventuelle særlige (beite)rettigheter innenfor distriktet kan enten erverves gjennom et *forvaltningsvedtak*, jfr. reinv. § 2, annet ledd eller på en rent *sedvanerettslig grunnlag*.

Om det foreligger erverv på *sedvanerettslig grunnlag* av enkelte beiteområder i distriktet må avgjøres av domstolene. Men utfra de opplysninger som foreligger kan distriktet vanskelig se at et slikt erverv har funnet sted.

Dette betyr at alle reineiere (siidaer) kan bruke områdene, f.eks. vårbeite, så lenge det hefter reindriftsrett på området. Dette er allikevel under den forutsetning at det tas *tilbørlig hensyn* til andre interesser (også andre reineiere, siidaer). De skrevne og uskrevne regler som setter grenser for den enkelte reineiers handlefrihet under reindriftsarbeidet vil eksempelvis være: reindriftsloven, dyrevernsloven, eiendomsretten (til rein) mm.

3. Fastsettelse av et øvre reintall.

3.1. Øvre reintall for distriktet.

Det fastsettes et *øvre reintall* for Reinbeitedistrikt 25 - Stjernøy til **2500 rein** pr. vårflokk.

3.2. Øvre reintall pr driftsenhet.

Det fastsettes et *øvre reintall* for hver driftsenhet til **417 rein** pr. vårflokk.

3.3. Antall driftsenheter.

Antall driftsenheter opprettholdes slik det er pr. i dag, dvs. **6 driftsenheter**.

3.4. Konsekvenser

Hvis dagens 6 driftsenheter opprettholdes der hver driftsenhet har **417** rein, vil dette bety at distriktets totale reintall kan bli **2502**. Dette vil medføre et beitepress som overstiger antatt beitegrunnlag og et reintall som sprenger vedtatt øvre reintall til distriktet.

3.5. Kontroll med distriktets reintall.

Distriktets reintall blir minimum kontrollert tre (3) ganger årlig, i tillegg kommer den offentlige kontrolltellingen hver fjerde år. Distriktets kontroll skjer ved pramming høst/vår og minst en telling utenom, som regel om høsten i forb. med skilling. Kontrollen med distriktets reintall vil derfor være meget god.

4. Sanksjoner ved brudd på distriktsplanen.

Distriktsplanen er bindende for hver driftsenhet og dens medlemmer. Alle driftsenheter i reinbeitedistriktet plikter å følge *stadfestet* distriktsplan, jfr. reinl. § 8b. Distriktsplanen blir stadfestet av Områdestyret for reindrift i Vestfinnmark.

Har en driftsenhet ført på beite flere rein enn det antall enheten er tildelt etter *stadfestet* distriktsplan, kan distriktsstyret pålegge **ressursavgift**.

Vesentlige brudd på distriktsplanen kan medføre pålegg om tvangstiltak i medhold av reinl, § 34, annet ledd.

5. Diskusjon av mulige alternativer.

Delplan A beskriver situasjonen for distriktet i dag. Nedenfor er det diskutert mulige alternativ for distriktet i fremtiden. Målsettingen er å sikre en økologisk balansert ressursutnyttelse, en økonomisk, sosialt - og arbeidsmiljømessig grunnlag for alle utøvere samt sikre grunnlaget for samisk reindrift innen distriktet. Med denne forankring vil distriktet innen planperioden fokusere på følgende forhold:

a) Bærekraftig beiteutnyttelse.

På grunnlag av de erfaringer som foreligger, må beitepresset tilpasses grunnlaget i distriktet. Pr. i dag kan ikke distriktet se at det er noe stort press på beiteressursene på sommerbeite. Derimot er manglende og uforutsigbare høstbeiter på fastlandet et stort problem for distriktet.

Fastlandsdistriktene/innerdistriktene kontrollerer flyttesystemet og på en måte bestemmer alle rammebetingelser for rbd.25. Det virker som innerdistrikter gjør alt for å ødelegge for ytre distrikter. Driftsmønsteret til innerdistriktene er svært destruktivt og ødeleggende for hele flyttesystemet i Vest-Finnmark.

Distriktet ser ingen fremtidig løsning hvis forsvarlige/hensiktsmessige sesongbeiter på fastlandet ikke forbeholdes rbd.25-Stjernøy.

Distriktet ser også at kalving på fastlandet er et alternativt tiltak for å øke kalvetilveksten og for å øke lønnsomheten i distriktet.

b) Ressursfordeling mellom driftsenhetene.

En fordeling av både kostnader og goder er grunnlaget for godt samarbeid. Den indre fordeling av ressursene foretas av distriktet selv. Distriktet må kunne velge nye fordelinger og driftsmønstre tilpasset nye behov. Med fornuftige arbeidsplaner og ansvarlige driftsenheter kan dette gi resultater meget raskt.

Jfr. de nevnte alternativer i forrige kapittel vil distriktet konsentrere seg om **alternativ 3**.
Inntil man har tilfredsstillende høstbeite på fastlandet, føler distriktet seg som *flyktning i sitt eget land*.

Det kreves herved at det tildeles permanent høstbeiteområde til Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy på fastlandet. Som permanent høstbeiteområde vil Reinbeitedistrikt 25-Stjernøy prioritere Gurbmovuobmi som førstevalg, stikk i strid med det som først var tenkt da planen for gjerdekomplekset i midtre-sone ble vedtatt. Grunnen til dette er at distriktet har mistet troen på at innerdistriktene går med på at rbd.25 skal få et eget høstbeiteområde med gjerde syd for Davvi-Likža. Hvis kravet om høstbeiteområde i Gurbmovuobmi tas til følge, vil det innebære at det bygges gjerde på mer lavere liggende trase nord for Nuhppi, slik at distriktet slipper unna problemene med tidlig snøfall. Det foreslås at det blir bygd fra gjerdet til rbd.26-Lakkonjarga øverst i Mattisdalen ved Joalugorsa, til Fielbmajohka og videre ned langs Garrajohka, eventuelt helt ned til riksveien. For ikke å komme i konflikt med skogbruket langs riksveien mot Alta, foreslås det videre at gjerdet fortsetter langs riksveien til Skoadđuvarri.

Hvis rbd.25 ikke får et eget høstbeiteområde med gjerde, vil distriktet vurdere å endre flyttemønsteret. Det vil si at distriktet må få flytte gjennom østre-sone om høsten. Da slipper man forhåpentligvis å betale dyrt i form av avgift for et gjerde som ikke finnes og at flyttingen kan skje uten å møte flokker som drives mot sommerbeite istedenfor vinterbeite om høsten.